BÜTÜN YÖNLERİYLE

ÇUBUK VE ÇEVRESİ

II. ULUSLARARASI SEMPOZYUMU

(5-7 Ekim 2017)

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Esenboğa Külliyesi /Çubuk-ANKARA

THE II. INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON ALL ASPECTS OF

ÇUBUK AND ITS SURROUNDING

(OCTOBER 5-7, 2017)

Ankara Yıldırım Beyazıt University Esenboğa Campus /Çubuk-ANKARA

Editörler

Prof. Dr. Fatih ERKOÇOĞLU | Araş. Gör. Necmettin AYAN

Ankara 2018

Çubuk Belediyesi Yayınları
Atatürk Caddesi, Belediye İşhanı
Çubuk/ANKARA

Birinci Baskı
Aralık 2018
ISBN: 978-605-61587-5-9

Yapım
İltek İletişim Teknolojileri Gıda Tic. Ve San. AŞ
Ehl-i Beyt Mh. Ceyhun Atıf Kansu Cd.
1270 Sk. No: 1/8 Tel: 0.312.286 50 50
Çankaya/ANKARA

Basım
Kalkan Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Tel: 0.312.342 16 46 **İskitler/ANKARA**
Matbaa Sertifika No
16029

19. Yüzyıl Sonlarında Çubuk'ta Sosyo-Ekonomik Durum (Tereke Kayıtlarına Göre)

Socio-Economic Situation in The Çubuk in Late 19th Century (According to Tereke Records)

Betül TEZCAN*

Özet

Osmanlı Devleti'nin sosyal ve ekonomik yaşamıyla ilgili verilere ulaşmanın önemli bir yolunu tereke kayıtları teşkil etmektedir. Bu kayıtlar kısaca, ölen kimsenin geride bıraktıkları ve bunların taksimiyle ilgili belgeler olarak tanımlanabilir. Tereke, söz konusu dönemin aile yapısı, giyim-kuşam ve mutfak kültürüne dair ayrıntılı bilgiler sunması bakımından önemlidir.

Bu önem göz önünde bulundurularak hazırlanan çalışmada, Osmanlı Devleti idarî yapılanması içinde Çubukâbâd ismiyle Ankara Vilayetine bağlı bir kaza olan Çubuk İlçesinin 19. yüzyıl sonlarına ait tereke kayıtları incelenecektir. Buna bağlı olarak toplumun sosyo-ekonomik imkân ve eğilimi tespit edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar kelimeler: *Osmanlı Devleti, tereke kayıtları, Çubukâbâd*

Abstract

Tereke records are an important way of access to data about the social and economic life of the Ottoman Empire. Shortly, these records can be defined as documents related to the things left behind of the deceased and their distribution. Tereke has importance in terms of providing detailed information on the family structure, clothing, and culinary culture of the period in question.

The prepared study in consideration of this importance, it will be investigated tereke records about late 19th century of the Çubuk district which is a county named as Çubukâbâd connected Ankara province in administrative structure of Ottoman Empire. Depending on this, it will be studied to be determined socio-economic possibility and tendency of society.

Keywords: *Ottoman Empire, tereke records, Çubukâbâd*

Giriş

Tereke (Muhallefat), İslam hukukunda ölen kişinin geride bıraktığı mallar için kullanılan bir terimdir ve tereke kayıtlarını tutmak; tespit ve taksimini yapmak görevi kadılara verilmiş olup zamanla bu görev kadı maiyetindeki kassam denilen memurlara bırakılmıştır.[496] Tereke kayıtlarına şer'iye sicil defterlerinden ulaşmak mümkündür. Osmanlı mahkemesinde

* Arş Gör., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü, e-posta: btezcan@ybu.edu.tr

[496] Tahsin Özcan, "Muhallefat", *DİA,* C. XXXX, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul, s. 406.